

patriot

5/2025

vychází 20. července 2025

ÚVODEM... dnes něco málo o počasí. Z médií se na nás několikrát denně valí výstrahy před vysokými teplotami a horkem, doporučení odborníků, abychom se zdržovali ve stínu, hodně pili, apod. Jeden by se až vyděsil, že se tady všichni uvaříme a upečeme, když vidí v televizi a na internetu ty teplotní sytě červené mapy. A v minulosti v létě horka nebyla? Jak to ti lidé přežili? Nahlédněme společně do kroniky. „*Letos je velmi suché a teplé počasí. Deště stačily zachránit úrodu od katastrofálního sucha*“ (1934), „*8. – 10. července nastala velká vedra*“ (1936), „*Počasí je stále suché. Dne 19. srpna je v poledne 33°C*“ (1943), „*Poslední dobou jest velké sucho a značné vedro. 22. července stoupla teplota na 31°C*“ (1945), „*Ráz počasí jest vytrvalé sucho. Dne 4. července je v 14:30 hodin 33°C.*“ (1950), atd. V létě tedy byly teploty vysoké, jen nebylo tolik sdělovacích prostředků, které by měly potřebu o tom neustále informovat. Tehdy byly důležitějšími parametry sucho a zálaha, s ohledem na výši a průběh následné sklizně. Ano, tzv. klimatická změna probíhá neustále, po celá století a tisíciletí, naše planeta si prostě dělá, co chce. Nezakážeme jí zemětřesení, sopkám soptit,... neporučili jsme ani větru, ani dešti.

Dost bylo počasí, nyní se budeme věnovat naší pravidelné rubrice o temelínských domech, domcích a chalupách.

Číslo popisné 37 „U KOLÁŘŮ“

Dnešní číslo popisné nás zavede na Kaliště. Chalupa byla postavena v roce 1785 Václavem Růžičkou, který dostal od vrchnosti povolení ke stavbě chalupy na Kalištích nedaleko lesa na panském místě. Včetně zahrádky a políčka měřila 1062 sáhů. Prvním majitelem byl tedy Václav Růžička, který byl povoláním kolář, proto i ten název chalupy „U KOLÁŘŮ“.

Václav Růžička se v roce 1786 oženil s Barborou Procházkovou a měl s ní dvě děti. Manželka Barbora však po narození druhého dítěte, syna Víta, v roce 1790

zemřela na „otok po porodu“. Syn Vít jí přežil jen o měsíc.

Ještě téhož roku se Václav Růžička oženil podruhé. Za manželku si vzal Marii Vrbovou, dceru hajného Jakuba Vrby z Rozov. Z tohoto svazku se narodilo sedm dětí.

Václav Růžička postoupil chalupu svému synu Janovi a nevěstě Anně (pod zastoupením švagra Bartoloměje Srbeného), se zahradou od vrchnostenského gruntu o výměře 1431 sáhů za 300 zlatých. Nevěsta přinesla do manželství věnem 219 zlatých. Václav Růžička si vymínil výměnek a tři záhony na zahradě směrem k Josefu Masáčkovi (čp. 41). Václav Růžička zemřel v roce 1828 v čp. 35.

Novým majitelem se tedy stal jeho syn z druhého manželství Jan Růžička (1804-1875). Ten se v říjnu 1827 oženil s Annou Ondokovou z Mydlovar, narodily se jim tři děti.

Chalupu se zahradou v roce 1870 převzal za 350 zlatých syn Jan Růžička (1838-1897), domkář a zedník. V témže roce se oženil s Annou, dcerou domkáře Matěje Krejčího z Karlova a Anny Vagnerové z Albrechtic. Manželům se narodilo šest dětí.

Čp. 37 v roce 1950

Růžičkovi v roce 1950

1957

Číslo popisné 37 zdědil syn František Růžička (*1871). Ten se v roce 1902 oženil s Marií Sedláčkovou ze Záhoří a narodily se jim dvě děti. V roce 1903 Marie a v roce 1905 František, který chalupu zdědil.

František Růžička (*1905) se v roce 1930 oženil s Františkou Šejdovou, dcerou knížecího hajného. V roce 1946 se odstěhovali do pohraničí, konkrétně do Radonic u Kadaně.

František Růžička (*1871) pobyl také chvíli se svými dětmi v pohraničí, ale vrátil se s dcerou zpět na Kaliště, kde v roce 1953 zemřel.

Přesný konec původní chalupy s čp. 37 lze datovat do druhé poloviny 50. let minulého století, kdy bylo v roce 1955 Jiřině Růžičkové nařízeno, aby „odstranila do 20 dnů zbořeninu čp. 37, jinak tak učiní MNV na její útraty“. To se zřejmě tak úplně nestalo, protože ruinu ještě v roce 1957 vyfotografoval F. Našinec.

Zastavěná plocha měřila v roce 1837 75 sáhů, v roce 1903 to byly 4 arů 96 m², v roce 1935 pak 5 arů 3 m². Výměra pozemků v roce 1916 činila 2 hektary, 71 arů a 41 m², v roce 1935 pak 4 hektary, 41 arů a 78 m².

(zdroj: Jan Petřík, Rodový katastr obce Temelína / matriky a pozemkové knihy SOA Třeboň / Pamětní knihy obce Temelín / foto: archiv obce Temelín)

Z TISKU...

Tuto zprávu už jsme v Patriotu kdysi uvedli, ale když se dnešní chalupě tak hodí, tak si ji zopakujeme.

Měsíc žaláře pro potyčku s hajným.

21. prosince loňského roku přistihl přísežný státní nadhajný Jan Schmid z hájovny »Pod kometou« u Temelína při služební obchůzce v lese »u prostředního šraňku« Františka Růžičku, kolářského pomocníka z osady Kaliště, obec Temelín, s jeho ženou, když v lese si brali bez dovolení suché stromky. Protože Růžička při spatření hajného se dal na útěk, Schmid jal se ho pronásledovat. Aby prchajícího spíše chytil a mohl zjistit jeho totožnost, vystřelil z lovecké pušky do větví borovic. Růžička se zastavil, a když nadhajný mu domlouval, proč krade v lese dříví, začal mu Růžička vyhrožovat, že bude bit, až se s ním někde sejde. Krajský soud v Č. Budějovicích odsoudil za to Růžičku k 1 měsíci těžkého žaláře nepodmíněně. Odsouzený si vyhradil podání zmateční stížnosti, protože prý nadhajnému nevyhrožoval slovy, jež Schmid udal.

(Hlas lidu, č. 87, 6. května 1936, s. 2)

ZÁVĚREM... Děkujeme za vaši přízeň. Budete-li mít náladu a potřebnou dávku odvahy, můžete sledovat stránky Patriot na sociální síti FB, abyste o nic zásadního nepřišli. Uvítáme jakékoliv historické materiály vztahující se k Temelínu a okolí. Ve formě originální, či jakékoli jiné, včetně té elektronické.

Obecně lidé takové ty věci, co jsou malým písmem, nečtou. Takže bych si tady mohl psát, co chci a nikdo by to stejně nečetl. Nicméně právě tím nejmenším písmem jsou sdělovány (jistě ne zcela náhodou) ty nejdůležitější informace. Všechny údaje zveřejněné v tomto listu jsou navzdory mému nejlepšímu snažení bez záruky. List je soukromým elektronickým médiem, za jeho případnou tištěnou distribuci nenese autor žádnou odpovědnost. Patriot a jeho části je možno bezplatně dále šířit - což však neznamená, že bych se nějak úporně bránil drobným příspěvkům a darům ©. V každém případě za přízeň děkuje Ondřej Klempíř. Kontakt: e-mail: klempondr@seznam.cz. Vychází tak nějak občas, ale většinou pravidelně nepravidelně.